

Opfølgning på forhandlingsresultat fra juli 2015

25.09.2015

1. Indledning

Kommunerne har de senere år bidraget positivt til genopretningen af dansk økonomi. Samtidig har kommunerne påtaget sig et stort ansvar for at udvikle den fælles velfærd, herunder som led i implementeringen af flere store reformer samt via en vedvarende indsats for at effektivisere opgaveløsningen.

Stramme økonomiske rammer stiller også i de kommende år store krav til en effektiv offentlig sektor. Regeringen er optaget af, at hele den offentlige sektor bidrager til at frigøre ressourcer og derved skaber rum til prioritering på tværs af sektorer.

I juli 2015 drøftede regeringen og KL kommunernes økonomiske rammer for 2016. I forlængelse af forhandlingsresultatet har regeringen og KL drøftet, hvorledes samarbejdet om effektivisering og regelforenklinger kan understøtte kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder og en bedre ressourceudnyttelse.

2. Mål- og rammestyring

Regeringen og KL er enige om, at en stærk decentral offentlig sektor er en forudsætning for en velfungerende borgernær service, som er tilpasset lokale behov og ønsker. Tilsvarende kræver det en stærk decentral sektor at omstille og nytænke serviceproduktionen på de store borgernære serviceområder.

Regeringen og KL er enige om, at udviklingen af velfærdsområderne er et fælles ansvar for stat og kommuner, og at det bærende princip for samarbejdet er mål- og rammestyring. Det er således et kommunalpolitisk ansvar at gennemføre tværgående prioriteringer på de kommunale områder, og det er et statsligt ansvar at sikre rammebetingelserne for de lokale prioriteringer.

Regeringen og KL er enige om en række principper for god decentral styring, *jf. boks 1 og bilag 1*. Principperne revitaliserer og fornyer de tidligere principper fra aftale om kommunernes økonomi for 2014. Herved sættes rammerne for et tæt samarbejde om omstilling, nytænkning og effektivisering af den offentlige sektor, som er en fælles udfordring på tværs af myndighe-

der og niveauer i den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om gensidigt at støtte og arbejde for de aftalte principper.

Boks 1

Principper for kommunal-statsligt samarbejde

Tydeligt lokalt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer.

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar.
2. Styring på mål og resultater.
3. Politisk ansvar og decentralt råderum til tværgående prioriteringer.
4. Enkeltcases løses konkret.

Samarbejde om modernisering af den offentlige sektor.

5. Decentralt ansvar for implementering af reformer.
6. Samarbejde om nytænkning og effektivisering.
7. Viden er grundlaget.

3. En effektiv kommunal sektor

Kommunerne arbejder med at effektivisere og omstille den kommunale velfærdsproduktion. Kommunerne har gennem de senere år formået at gennemføre en markant modernisering og effektivisering, som har sikret en bedre ressourceudnyttelse.

Kommunerne vil også i de kommende år arbejde målrettet med at effektivisere og omstille velfærdsproduktionen. KL og kommunerne igangsætter i 2015 et flerårigt effektiviserings- og styringsprogram, hvor kommunerne i fællesskab vil udvikle og understøtte tiltag til en bedre ressourceudnyttelse, pege på nye velfærdsløsninger for borgerne samt identificere regelbarrierer, som KL vil drøfte med regeringen.

Programmet vil konkret have til formål at udvikle anbefalinger til nye effektiviserings-, styrings- og prioriteringsmuligheder på de store sektorområder, understøtte udbredelsen af disse, fx via nøgletal, samt dokumentere kommunernes arbejde med at forbedre ressourceudnyttelsen.

Regeringen og KL vil samarbejde om at forbedre de kommunale styrings- og prioriteringsmuligheder. Regeringen vil således aktivt understøtte kommunernes arbejde med omstillinger via regelforenklinger og øget kommunalpolitisk styrings- og prioriteringsrum, der skaber mulighed for at prioritere kerneopgaver. Ligeledes vil regeringen og KL fortsætte samarbejdet om tiltag på fx digitaliserings- og indkøbsområdet.

Med aftalen fra juli 2015 er regeringen og KL enige om, at der fremadrettet er behov for en bredere effektiviseringstilgang end tidligere. Parterne vil som led heri aftale konkrete tiltag, som vil tage udgangspunkt i kommunale ønsker til regelændringer, fællesoffentlige initiativer mv. i de kommende års økonomiforhandlinger.

Regelforenklinger og afbureaukratisering

Med henblik på at understøtte kommunernes arbejde med at effektivisere og omstille velfærdsproduktionen, således at ressourcerne anvendes, hvor de skaber størst værdi for borgere og virksomheder, vil regeringen blandt andet tage initiativ til følgende regelforenklinger:

- Bedre rammer for kommunernes beskæftigelsesindsats ved revision af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats
- Bedre rammer for kommunernes planlægning med en forenkling af planloven
- Understøttelse af et effektivt offentligt indkøb med den ny udbudslov
- Nye frikommuneforsøg
- Revision af serviceloven

For at styrke dialogen mellem staten og kommunerne etableres der i perioden 2016 til 2019 et samarbejde for styring og regelforenkling med deltagelse af KL, Social- og Indenrigsministeriet samt Finansministeriet. I forbindelse hermed drøftes løbende forslag, som KL og kommunerne rejser i forlængelse af det fælleskommunale effektiviserings- og styringsprogram, og derigennem skal der over tid analyseres styrings- og regelforenklingstiltag på alle de store kommunale sektorområder. Samarbejdet skal samtidig sikre koordination af igangsatte analyser og initiativer.

Regelforenkling på beskæftigelsesområdet

Regeringen og KL er enige om, at reglerne på beskæftigelsesområdet bør være enklere at administrere for kommunerne og lettere at forstå for borgerne. Det skal ske ved at gennemskrive, sanere og forenkle nuværende regler. Et vigtigt element i dette arbejde er gennemskrivningen af lov om aktiv beskæftigelsesindsats.

Arbejdet med en forenkling og sanering af lov om aktiv beskæftigelsesindsats bør hvile på en solid og gennearbejdet analyse, hvor såvel kommunale erfaringer som ekstern ekspertise inddrages. Regeringen inddrager KL i dette arbejde, herunder som bidragsyder med eksempler på de u hensigtsmæssigheder kommunerne oplever ved den nuværende regelpraksis.

Regeringen vil ligeledes inddrage KL i det videre arbejde med at udarbejde forslag til en konkret model for anvendelse af e-indkomst mv. på kontanthjælpsområdet med henblik på sikre en mere enkel, effektiv og ensartet administration.

Herudover er regeringen og KL enige om at drøfte mulighederne for yderligere regelforenklinger på beskæftigelsesområdet.

Bedre rammer for planlægning

Et vigtigt element i at sikre de bedste betingelser for vækst og udvikling i alle dele af Danmark er fokus på at fjerne de barrierer, der i dag hindrer fremgang i såvel landdistrikterne som i byerne. Derfor forventer regeringen i efteråret at præsentere en samlet strategi for vækst og udvikling i hele Danmark. Strategien skal understøtte både bosætning og erhvervsudvikling.

Regeringen og KL er enige om, at planloven i dag sætter en række unødige begrænsninger og hæmmer mulighederne for udvikling og vækst. Det gælder blandt andet i det åbne land, i

de kystnære områder og i byerne. Forenkling af planloven skal være med til at styrke udviklingen, det lokalpolitiske råderum samt fortsat tage hensyn til natur og miljø.

Regeringen vil fremlægge konkrete forslag på planlovens område i den kommende strategi for vækst og udvikling i hele Danmark. Det vil ske på baggrund af den igangværende dialog med KL som opfølgning på kommuneaftalen fra juni 2014 og med udgangspunkt i KL's 32 løsningsforslag for den fysiske planlægning. I forlængelse heraf er regeringen og KL enige om at fortsætte dialogen om, hvordan kommunerne sikres de bedst mulige rammebetingelser for at understøtte vækst og udvikling i hele Danmark og herunder bl.a. se på samspillet til øvrig lovgivning.

Understøttelse af et effektivt offentligt indkøb med den ny udbudslov

Regeringen vil fremsætte en ny udbudslov, som skal gøre det nemmere og billigere for det offentlige at sende opgaver i udbud og for virksomheder at byde ind, samt understøtte fleksibilitet i udbud.

Udbudsloven indeholder en række forenklinger for kommunerne. Bl.a. samles en række regelsæt på udbudsområdet i én lov, annonceringspligten for mindre indkøb af varer og tjenesteydelser, der ikke har grænseoverskridende interesse, afskaffes, og med loven skabes der klarhed på en række områder, der har været præget af fortolkningstvivl. Loven danner også grundlag for fleksible procedurer, der fremmer dialog og forhandling.

Nyt frikommuneforsøg

Regeringen og KL er enige om at igangsætte et nyt frikommuneforsøg i perioden 2016 - 2019. Frikommuneforsøget vil blive organiseret under en række temaer, hvor udvalgte kommuner får vidtgående muligheder for at afprøve nye måder at varetage de kommunale opgaver på. Målet er at tilvejebringe ny viden og praktiske erfaringer, der kan bidrage til effektiviseringer, regelforenklinger og bedre styring. De kommunale erfaringer vil blive opsamlet på en enkel måde med henblik på at vurdere mulighederne for national udbredelse.

Regeringen vil understøtte frikommuneforsøgene med relevant viden og arbejde for at tilvejebringe de nødvendige lovgivningsmæssige rammer for forsøgene.

Revision af serviceloven

Regeringen har tilkendegivet, at den vil igangsætte et arbejde med en revision af serviceloven. KL vil blive inddraget i det forberedende arbejde.

Samarbejde om effektivisering

Kommunerne har arbejdet med bedre ressourceudnyttelse på såvel administrative som borgernære opgaveområder. Regeringen og KL er enige om at fortsætte dialogen og samarbejdet om effektivisering af den kommunale opgaveløsning.

Det indebærer bl.a., at de fælles analyser, der følger af tidligere økonomaftaler inddrages i det fælleskommunale effektiviserings- og styringsprogram med henblik på at nyttiggøre ny viden i den kommunale praksis.

En analyse foretaget af KORA viser, at kommunerne gennem bl.a. en centralisering af ejendomsadministrationen, en mere samlet og strategisk styring af ejendomsporteføljen og konkurrenceudsættelse kan skabe en mere effektiv drift.

Kommunerne samtænker i stigende grad deres indsats på visse opgaveområder, hvor lokalpolitiske prioriteringer spiller en mindre rolle og administrativ standardisering giver mulighed for effektiviseringsgevinster. Via tværkommunale samarbejder kan der realiseres betydelige økonomiske og kvalitative gevinster. Regeringen og KL har undersøgt forudsætningerne inden for vejvedligeholdelse og it-området, og parterne er enige om at formidle resultaterne, så kommunerne opnår brugbare værktøjer og inspiration i det videre arbejde på disse områder.

Bedre indkøb

Bedre indkøb er et centralt spor i effektiviseringsindsatsen i kommunerne. Der er allerede indhøstet væsentlige effektiviseringer på indkøbsområdet, og regeringen og KL er samtidig enige om, at der fortsat er et stort potentiale ved at arbejde med bedre indkøb i kommunerne.

En realisering heraf vil kunne understøttes af følgende tiltag:

- KL vil i samarbejde med SKI videreudvikle de fælleskommunale forpligtende indkøbsaftaler. Der forventes udviklet 15-20 nye kommunalt forpligtende indkøbsaftaler frem mod 2020, samtidig med at den eksisterende portefølje af kommunalt forpligtende indkøbsaftaler genudbydes. Det er et mål, at tilslutningen på de forpligtende kommunale aftaler øges yderligere, samt at der skal udvikles dokumentationsmetoder, der kan understøtte kommunernes arbejde med at øge compliance på aftalerne. Der vil i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017 blive fulgt op herpå.
- Der igangsættes en fælles analyse af større fællesoffentlige indkøbskategorier. Analysen vil have fokus på, hvilke potentialer der er forbundet med bedre koordinering, optimering af indkøbsprocesser og udnyttelse købekraften på tværs af stat, kommuner og regioner.
- Regeringen og KL er endvidere enige om at igangsætte et arbejde, der undersøger mulighederne for at fremme udbredelsen af e-handel fx gennem standardisering af e-handelskataloger.

Ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi 2016-2020

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fortsætte den ambitiøse digitaliseringsdagsorden i den kommende fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020. Strategien skal fastsætte rammerne for, hvorledes den offentlige sektor gennem øget digitalisering kan sikre en effektiv serviceudvikling og skabe værdi for borgere og virksomheder. Samtidig skal strategien understøtte gode vilkår for virksomhedernes vækst.

Strategien forventes at fokusere på brugervenlighed og fortsat prioritering af de digitale indgange til den offentlige sektor, automatisering af sagsgange og forbedring af sagsbehandlingstider, digital velfærd, udvikling af den dataunderstøttede offentlige sektor og centrale fællesoffentlige digitale infrastrukturelementer. I strategien opstilles ambitiøse målsætninger for digitaliseringen af den offentlige sektor frem mod 2020.

Den samlede økonomiske ramme for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020 aftales i forbindelse med økonomiaftalen for 2017, jf. bilag 2.

Inddragelse af private aktører

Kommunerne inddrager gennem konkurrenceudsættelse private aktører på forskellige måder, fx via offentlig-private partnerskaber, innovationspartnerskaber mv. Regeringen og KL er enige om at arbejde for at skabe gode rammer for dette samarbejde.

Parterne er endvidere enige om, at der igangsættes et arbejde under Social- og Indenrigsministeriet med deltagelse af KL, hvor indikatorerne for konkurrenceudsættelse (IKU og PLI) gennemgås med henblik på at opdatere indikatorerne på det kommunale område. I arbejdet beskrives de forhold, der har betydning for indikatorernes udvikling. Parterne er samtidig enige om at indlede drøftelser om at styrke det strategiske fokus på konkurrenceudsættelse.

4. Sundhed

Det nære sundhedsvæsen

En fremtidig effektiv ressourceudnyttelse på sundhedsområdet kræver et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor almen praksis, kommuner og regioner arbejder tættere sammen om at aflaste sygehusvæsenet, så overbelægninger på de medicinske afdelinger undgås og færdigbehandlede patienter hurtigt kommer tilbage til hverdagen. Parterne bekræfter, at der er enighed om, at der sammen med Danske Regioner igangsættes et udvalgsarbejde, som skal udarbejde en samlet plan for udbygning af det nære sundhedsvæsen. Kommissoriet for arbejdet drøftes mellem parterne i efteråret 2015 og udvalget afrapporterer i 2016.

KL er enige i regeringens initiativer målrettet kronisk sygdom, der bl.a. skal understøtte bedre patientforløb i behandling af mennesker med kronisk sygdom og indeholder en national satsning for mennesker med lungesygdom. Parterne er enige om, at der sammen med Danske Regioner søges indgået en aftale med milepæle for implementering af initiativerne vedr. kronisk sygdom i efteråret 2015.

Samtidig er regeringen, KL og Danske Regioner enige om en målsætning, der indebærer landsdækkende udbredelse af telemedicin for borgere med KOL inden udgangen af 2019. Såfremt fremdriften i tilvejebringelsen af de centrale forudsætninger giver anledning hertil, vil den aftalte målsætning blive drøftet. Der er endvidere enighed om at følge op på regioners og kommuners implementeringsplaner for sundhedsaftalerne for 2015-2018.

Kommunal medfinansiering på sundhedsområdet

På baggrund af en evaluering af ordningen gennemført i foråret 2015 er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at en ændret medfinansiering skal fjerne mulige incitamentsvirkninger i regionerne, ligesom den kommunale efterreguleringsmekanisme justeres med fokus på større sammenhæng mellem afregning og eventuel tilbagebetaling. Der er samtidig enighed om, at der bør arbejdes med en yderligere kortlægning af fordele og ulemper ved mulige modeller for at differentiere medfinansieringen, så den målrettes de grupper af borgere, hvor kommunerne har størst mulighed for at påvirke indlæggelser. I den forbindelse vurderes mulighederne for øget gennemsigtighed i afregningen mellem de enkelte regioner og kommuner.

Nationale mål for sundhedsvæsenet

Regeringen, KL, og Danske Regioner er enige om at fastsætte få, ambitiøse og forpligtende nationale mål for sundhedsvæsenet, som aftales i foråret 2016. Målene omfatter såvel kvalitetsmål som mål for sundhedsvæsenets udvikling, jf. regeringsgrundlaget.

Bedre data på det kommunale sundhedsområde

Bedre dokumentation af den kommunale sundhedsindsats er centralt i arbejdet med et effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen. Parterne er enige om en fortsat styrkelse af datagrundlaget og kobling af kommunale data, som kan understøtte et sammenhængende sundhedsvæsen. Arbejdet indgår i forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017.

Synlighed om resultater og Sundhedsdataprogrammet er omdrejningspunktet for en styrket brug af data på sundhedsområdet. Parterne er i den forbindelse enige om at fortsætte dialogen om adgang til relevante data på tværs af sundhedsvæsenet.

Genoptræning

Regeringen og KL er enige om at søge satspuljepartiernes opbakning til, at de midler, der med satspuljen for 2015-2018 blev afsat til kortere ventetider på genoptræning, anvendes til en pulje til afvikling af ventetider på genoptræning på mere end 14 dage. Parterne er endvidere enige om at forbedre ventetidsopgørelserne ved nye registreringer af faglige og frivillige grunde til udsættelse af genoptræningen.

5. Socialområdet

Bedre styring på det specialiserede socialområde

Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt at kommunerne fastholder styringen af udgiftsudviklingen på det specialiserede socialområde og har fokus på ressourceeffektive indsatser, der har den ønskede effekt.

Der er behov for større gennemsigtighed i sammenhængen mellem pris og indhold på det specialiserede socialområde. Regeringen og KL er derfor enige om at afdække, hvordan kommunernes ledelsesinformation og gennemsigtigheden ved køb og salg af ydelser på det specialiserede socialområde kan forbedres. Parterne er i den forbindelse enige om at belyse mulighederne for at skabe større gennemsigtighed i takster og indhold på det specialiserede socialområde samt mulige incitamentsmodeller i forhold til at understøtte målfastsættelsen i indsatsen for borgeren.

Regeringen og KL er enige om, at der kan være behov for at styrke den tværfaglige indsats over for de borgere, der har mange kontaktpunkter med det offentlige. På den baggrund skal kommunernes styrings- og prioriteringsmuligheder i indsatsen over for udsatte familier afdækkes, herunder hvad der kendetegner de udsatte familiers kontakt med det offentlige, og hvilke barrierer, herunder regler, der gør sig gældende, når der arbejdes på tværs af forskellige lovgivninger.

Endelig er parterne enige om at fortsætte samarbejdet om at understøtte kommunernes arbejde med en mere effektiv drift af de sociale tilbud. På den baggrund udarbejdes et inspirationskatalog med brugbare værktøjer og inspiration til arbejdet med effektiv drift.

Bedre data på socialområdet

Regeringen og KL er enige om, at bedre data på det sociale område kan bidrage til en bedre styring af området og bedre viden om effekterne af indsatser og metoder. Dermed kan bedre data understøtte en bedre udnyttelse af ressourcerne på området.

I dag er datagrundlaget på socialområdet imidlertid mangelfuldt. Regeringen og KL er derfor enige om, at det er et fælles ansvar at sikre et bedre datagrundlag, som kan ligge til grund for styring, prioritering og udvikling af socialområdet, og regeringen og KL vil samarbejde tæt herom.

Regeringen og KL er endvidere enige om løbende at drøfte, hvilken dokumentation der kan understøtte en resultatorienteret styring.

6. Integration

Kommunerne løfter en ekstraordinær indsats i forhold til at modtage og integrere nytilkomne flygtninge og indvandrere. En række kommuner oplever i den forbindelse udfordringer med fx at modtage og boligplacere de nytilkomne flygtninge samt udfordringer med at få nytilkomne hurtigt i uddannelse og beskæftigelse.

Regeringen anerkender og bakker op om kommunernes indsats. Med henblik på at fjerne eventuelle barrierer for kommunerne i forbindelse med kommunernes modtage- og integrationsindsats er parterne derfor enige om at iværksætte et eftersyn af integrationsprogrammet med det formål at skabe en styrket ramme for modtagelsen og integrationen af nytilkomne flygtninge og familiesammenførte. Parterne er også enige om at se på mulighederne for, at yderligere regelforenkling på integrationsområdet afdækkes, og at der konkret gennemføres en forenkling af reglerne om integrationskontrakt og integrationsplan i integrationsloven.

Derudover vil parterne gennemføre et eftersyn af den samlede økonomi på integrationsområdet, herunder et eftersyn af de grundtilskud og resultattilskud, som kommunerne modtager i forbindelse med integrationsprogrammet. Eftersynet vil bl.a. fokusere på de økonomiske vilkår for kommunerne ved integration, herunder i lyset af virkningerne af den kommende refusionsomlægning og de udfordringer, der knyttet til at få nytilkomne hurtigt i uddannelse og beskæftigelse. Eftersynet planlægges gennemført med afslutning senest januar 2016.

I lyset af den ekstraordinære situation på flygtningeområdet vil regeringen og KL herudover løbende følge og drøfte udviklingen på området tæt.

Med aftalen fra juli 2015 blev regeringen og KL enige om, at såvel det ekstraordinære integrationstilskud til kommunerne på 200 mio. kr. til at håndtere det ekstraordinært høje antal flygtninge samt investeringstilskuddet på 125 mio. kr. til at understøtte en hurtig udvidelse af boligkapaciteten videreføres i 2016. Udmøntningen af tilskuddet forventes udmeldt primo oktober 2015.

7. Øvrige

Overflytning af statslige opgaver til Udbetaling Danmark

Kommunerne og staten har opnået betydelige effektiviseringer og kvalitative gevinster ved at overflytte opgaver til Udbetaling Danmark.

Med henblik på at opnå yderligere effektiviseringer, høj kvalitet i opgaveløsningen samt faglige synergier i forhold til øvrige opgaver i Udbetaling Danmark, vil regeringen overveje, hvilke statslige opgaver der med fordel kan overflyttes til Udbetaling Danmark.

Kodeks for god kommunal selskabsledelse

De kommunale selskaber spiller en central rolle i samfundet. Regeringen og KL er enige om at fastlægge et kodeks for god kommunal selskabsledelse. Der nedsættes en arbejdsgruppe til formulering heraf.

God økonomistyring

Regeringen og KL er enige om at fastholde fokus på en stærk og robust økonomistyring i kommunerne. Det videre arbejde og konkrete initiativer drøftes mellem parterne i efteråret 2015.

Erhvervsfremme

Regeringen vil gennemføre et eftersyn af erhvervsfremmesystemet for at forenkle og fokusere midlerne samt styrke koordinationen af indsatsen. Inden for disse rammer vil regeringen drøfte de funktionelle regioners rolle i erhvervsfremmeindsatsen med KL.

Grundkapital

Regeringen og KL er enige om frem mod foråret 2016 at afdække barrierer for tilvejebringelsen af billige almene boliger samt sammenhængen mellem beslutningskompetence og finansieringsansvar. I forlængelse heraf vil regeringen søge tilslutning til at nedsætte det kommunale grundkapitalindskud til 10 pct. til og med 2018.

Ejendomsvurderinger

Der skal udsendes nye ejendomsvurderinger for ejerboliger i 2018 og øvrige ejendomme i 2019. Et godt datagrundlag for ejendomsoplysninger er en forudsætning for de nye ejendomsvurderinger.

Regeringen og KL er derfor enige om at arbejde for i fællesskab at tilvejebringe det nødvendige datagrundlag for nye ejendomsvurderinger. Der er samtidig enighed om, at tilbagebetalinger fra ejendomsskatter drøftes i foråret 2016 i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017.

Bilag:

- Bilag 1 Principper for kommunalt-statsligt samarbejde
- Bilag 2 Digitalisering

Bilag 1. Principper for kommunalt-statsligt samarbejde

25.09.2015

Regeringen og KL er enige om, at udviklingen af velfærdsområderne er et fælles ansvar for stat og kommuner, og at det bærende princip for samarbejdet er mål- og rammestyring.

Regeringen og KL er enige om at revitalisere en række principper for god decentral styring. Principperne sætter rammerne for et tæt samarbejde om omstilling, nytænkning og effektivisering af den offentlige sektor, som er en fælles udfordring på tværs af myndigheder og niveauer i den offentlige sektor.

Stramme økonomiske rammer medfører også i de kommende år skærpede udfordringer for den offentlige økonomi og nødvendiggør gennemførelsen af reformer og omstillinger af den offentlige sektor. Kommunerne har i den sammenhæng påtaget sig et stort ansvar for at udvikle den fælles velfærd, herunder som led i implementeringen af flere store reformer samt via en vedvarende indsats for at modernisere opgaveløsningen.

Siden kommunalreformen er der skabt nye samarbejdsrelationer mellem kommunerne. Etableringen af KOMBIT, den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og fælles indkøb er alle eksempler på fælleskommunale og fællesoffentlige løsninger med sigte på at modernisere opgaveløsningen.

Med afsæt i de skitserede udfordringer og muligheder er regeringen og KL enige om syv principper for kommunalt-statsligt samarbejde under følgende overskrifter:

Tydeligt lokalt ansvar og opbakning til lokale prioriteringer.

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar.
2. Styring på mål og resultater.
3. Politisk ansvar og decentralt råderum til tværgående prioriteringer.
4. Enkeltsager løses konkret.

Samarbejde om modernisering af den offentlige sektor.

5. Decentralt ansvar for implementering af reformer
6. Samarbejde om nytænkning og effektivisering.
7. Viden er grundlaget.

Regeringen og KL er enige om, at en stærk decentral offentlig sektor er en forudsætning for en serviceorienteret og effektiv offentlig sektor, hvor opgaveløsningen er tilpasset lokale borgere og virksomheders behov. Det betyder også, at løsninger på de enkelte velfærdsområder inden for lovgivningens rammer kan være forskellige fra kommune til kommune. En stærk

---

decentral sektor er ligeledes en forudsætning for en succesfuld implementering af nationale reformer.

Regeringen og KL vil gensidigt støtte og arbejde for de aftalte principper. KL vil efterleve principperne i vejledningen af kommunerne. Regeringen vil efterleve principperne i samarbejdet med Folketinget.

Principper for kommunal-statsligt samarbejde

1. Tydeligt opgave- og budgetansvar

Det politiske opgave- og budgetansvar skal være tydeligt. Folketinget og regeringen har ansvaret for at fastsætte de overordnede rammer, herunder lovgivning mv. samt den økonomiske politik. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for kommunens serviceniveau, den konkrete opgavevaretagelse og økonomien i den enkelte kommune.

Der er en klar fordeling af offentlige opgaver mellem myndighederne, hvorved folkevalgte på nationalt og lokalt niveau hver for sig har et tydeligt ansvar over for vælgerne.

Kommunalbestyrelserne har ansvaret for gennem prioriteringer og inden for rammerne af lovgivningen at fastlægge kommunernes serviceniveau, at sætte rammer og mål for de kommunale institutioner samt at sikre kvaliteten i opgavevaretagelsen og en effektiv styring af kommunens økonomi. Folketinget og regeringen har ansvaret for den statslige regulering af kommunernes opgavevaretagelse samt tilrettelæggelsen af den overordnede økonomiske politik under hensyntagen til konjunkturudviklingen og de langsigtede økonomiske udfordringer.

De overordnede rammer for kommunernes økonomi aftales ved årlige forhandlinger mellem regeringen og KL inden for rammerne af budgetloven.

2. Styring på mål og resultater

Styring på mål og resultater er udgangspunktet for det kommunal-statslige samarbejde. Et styrket resultatfokus fremfor procesfokus skal samtidig give et større lokalpolitisk råderum til at løse opgaverne med afsæt i lokale forhold og understøtte det politiske ansvar for at nå de ønskede mål.

En statslig styring baseret på mål og resultater understreger kommunalbestyrelsernes ansvar for lokal prioritering og opgaveløsning. Med fokus på mål og en større gennemsigtighed om resultaterne skal kommunerne samtidig have et større råderum i den lokale tilrettelæggelse af opgaverne, så indsatsen fokuseres på resultater, kvalitet og effektivitet frem for efterlevelse af proceskrav og detailregulering. Når gevinsterne af nationale reformer skal realiseres, er det resultatet og ikke processen, der tæller.

Styringsdialogen mellem stat og kommuner skal fokuseres på mål og resultater frem for processer. Regler og krav, der ikke understøtter de politiske mål, skal fjernes, så der sikres en enkel og effektiv styring. Politisk aftalestyring bør i videst muligt omfang erstatte detailregulering.

3. Politisk ansvar og decentralt råderum til tværgående prioriteringer

Kommunalbestyrelsen fastlægger og prioriterer de kommunale mål, rammer og serviceniveau, herunder resultatkrav på de enkelte velfærdsområder. Kommunalbestyrelsen understøtter en ansvarlig og professionel ledelse på institutionsniveau og tilrettelægger styringen således, at der sikres en klar rolle- og ansvarsfordeling med vægt på decentralt ledelsesrum. Det er derved et kommunalpolitisk ansvar at sikre en økonomisk prioritering i overensstemmelse med lokale behov. Staten vil understøtte dette ansvar ved at begrænse puljetildeling og i stedet understøtte tildeling af ressourcer med større rum til lokale prioriteringer.

De politiske målsætninger sætter rammen for institutionernes opgavevaretagelse. Med udgangspunkt heri bør der i institutionerne være rum til at tilrettelægge opgaveløsningen. Deri ligger også muligheden for at inddrage borgernes viden og kompetencer samt medarbejderens faglighed og engagement i forhold til at udvikle og forbedre kvaliteten.

Kommunalbestyrelsen har det endelige ansvar for velfærdsydelse i kommunen. Det er derfor også kommunalbestyrelsens ansvar at prioritere og følge op på indsatsen, herunder sikre, at de decentrale institutioners resultater og indsats flugter med de politisk fastsatte mål. Inden for disse rammer skal institutionerne så vidt muligt styres på resultater frem for processer, og staten vil understøtte dette ved at tildeling af ressourcer via puljer så vidt muligt begrænses til fordel for tildeling ved ubundne midler med rum til prioritering.

4. Enkeltsager løses konkret

Enkeltsager, der ikke er repræsentative for den generelle opgavevaretagelse, bør ikke give anledning til ny regulering eller lovgivning generelt. Myndigheden med opgaveansvaret finder løsninger på de specifikke forhold.

Kritiske enkeltsager bør ikke i sig selv give anledning til ny regulering. Lokalpolitikere skal påtage sig ansvaret for at løse den pågældende sag ud fra de konkrete vilkår. Landspolitisk bør man samtidig afholde sig fra at ophøje den enkelte sag til en generel problemstilling, hvis sagen ikke er repræsentativ for den generelle opgaveløsning.

Løsning af enkeltsager skal ske med respekt for det decentrale ledelsesansvar samt ved involvering af medarbejdere og borgere. Det giver ofte de bedste løsninger at løse problemet, der hvor det er opstået.

Initiativansvaret ligger hos den myndighed, der har driftsansvar for opgaven. Den ansvarlige minister har ansvar for, at de overordnede rammer for kommunernes opgaveløsninger er ind-

rettet hensigtsmæssigt. Men hyppig brug af muligheden for at afkræve redegørelser med afsæt i enkeltsager kan skabe uklarhed om ansvarsfordelingen. Lokalpolitikere tager et klart ansvar for den konkrete opgaveudførelse, når opgaveansvaret er placeret lokalt.

5. Decentralt ansvar for implementering af reformer

Det er et kommunalpolitisk ansvar at gennemføre tværgående prioriteringer og implementere reformer vedtaget af Folketinget på de kommunale områder. Staten skal bidrage til dette ved at sikre rammebetingelserne for de lokale prioriteringer, herunder at der i tilrettelæggelsen af reformer er de fornødne forudsætninger for implementeringen tænkt ind. Kommunerne og staten har et fælles ansvar for at følge op på, hvorvidt de fastsatte mål realiseres.

Vedholdende ledelsesfokus og systematisk opfølgning er afgørende i forbindelse med gennemførelse og implementering af initiativer og reformer, så de ønskede effekter nås, og gevinsterne realiseres. Det lokalpolitiske fokus på implementering er afgørende for, at indsatser og reformer får den ønskede effekt for borgerne og samfundet.

En forudsætning for en effektiv implementering af vedtagne reformer på de kommunale områder er, at de nødvendige rammebetingelser for implementeringen er til stede. Staten og kommunerne skal i fællesskab bidrage til dette ved at de fornødne forudsætninger indgår i tilrettelæggelsen af reformerne. Derudover er det et fælles ansvar for kommunerne og staten at følge op på implementeringen af reformernes målsætninger.

6. Samarbejde om nytænkning og effektivisering

Stat og kommuner samarbejder om nytænkning og effektivisering af den kommunale opgavevaretagelse. Kommunerne er ansvarlige for løbende at sætte fokus på en god og effektiv opgavevaretagelse, og regeringen er ansvarlig for at sikre kommunerne det nødvendige lokalpolitiske råderum hertil. Det er et fælles ansvar at skabe rammer og muligheder for omstilling og bedre ressourceudnyttelse på tværs af stat, regioner og kommuner, herunder gennem samarbejde på tværs af myndigheder og sektorer og inddragelse af private aktører.

Regeringen og kommunerne er enige om i fællesskab at arbejde for at frigøre ressourcer på tværs af den offentlige sektor, som kan anvende til at forbedre den borgernære service. Nogle initiativer til omstilling, forenkling og effektivisering kræver regeringstiltag blandt andet for at sikre rammebetingelser og handlemuligheder lokalt, mens andre kan gennemføres af kommunerne selv.

Kommunerne har på mange områder stor frihed til at tilrettelægge en effektiv opgaveløsning. Det gælder i forhold til organisering, tilrettelæggelse af arbejdsgange og den tværgående koordination. Regeringen understøtter det lokale forenklings- og effektiviseringsarbejde ved at sikre de nødvendige rammer og enkel regulering samt ved at give frihed til, at kommunerne kan gennemføre forsøg med nye måder at gøre tingene på.

En af vejene til at effektivisere og frigøre ressourcer til borgernære opgaver er ved at samarbejde på tværs af myndigheder og sektorer, herunder via fælles løsninger i kommunerne eller mellem stat, regioner og kommuner. Særligt på områder, hvor den lokale politiske forankring og nærheden til borgerne har mindre betydning, vil et tværgående samarbejde medføre, at opgaven kan varetages bedre og mere effektivt.

Endvidere kan inddragelse af private aktører bidrage til en mere effektiv opgavevaretagelse i den offentlige sektor, fx gennem nye innovative løsninger, lavere priser eller større udvalg for borgerne. Regeringen og KL vil samarbejde om at sikre gode rammer for inddragelse af private aktører, hvor det skaber merværdi for borger og samfund.

7. Viden er grundlaget

Viden om hvilke indsatser der virker, er en forudsætning for at anvende de offentlige ressourcer på fornuftig vis. Kommunerne dokumenterer resultaterne af deres indsatser og sammenligner sig med hinanden med henblik på læring. Meningsfuld dokumentation og sammenligning sikrer således læring, understøtter faglig udvikling og medvirker dermed til at øge kvaliteten i opgaveløsningen inden for både de statslige og de kommunale områder. Dokumentationen af denne viden må ikke medføre øget bureaukrati og kontrol.

Dokumentation med fokus på resultater muliggør systematisk opfølgning. Sammenligning af resultater og konkrete metoder kan medvirke til at synliggøre indsatser, der virker og skaber gode resultater. Regeringen og KL vil derfor samarbejde om en mere systematisk tilgang til generering af praksisrelevant viden og udbredelse af læring til brug for faglig udvikling.

Dokumentationsindsatsen skal være meningsfuld for dem, der bidrager til indsamlingen og skal anvende dokumentationen. Den skal baseres på tillid frem for kontrol, og ressourceforbruget skal stå mål med udbyttet, således dokumentationen ikke medfører øget bureaukrati.

Bilag 2. Digitalisering

25.09.2015

Digitalisering

Næste generation NemID

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fortsætte samarbejdet om NemID, når den nuværende aftale om NemID udløber, herunder at søge at etablere et partnerskab med en eller flere private parter om næste generation NemID. Behovet for finansiering af partnerskabet og det nye NemID vil indgå i forhandlinger om kommunernes økonomi for 2017.

Grunddata

Kommunerne og regeringen indgik i 2012 aftale om grunddataprogrammet, der giver fri adgang til en række centrale offentlige data og forbedrer kvaliteten heraf.

Der er enighed om reviderede aftalegrundlag for Ejendomsdataprogrammet, Adressedataprogrammet samt Vand- og klimadataprogrammet, der indgår i grunddataprogrammet. Kommunerne vil i 2016 medfinansiere Vand- og klimadataprogrammet i Geodatastyrelsen med 0,7 mio. kr.

Kommunerne medfinansierer grunddataprogrammet og får en række gevinster herved, efterhånden som programmet realiseres. Regeringen og kommunerne er derfor enige om at følge implementeringen. De kommunale gevinster drøftes ved forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017, såfremt forskydninger forårsaget af programmet påfører kommunerne væsentlige, økonomiske tab som følge af forsinkede, udeblevne eller formindskede gevinster.

Fælleskommunal digitaliseringsstrategi

KL har iværksat en fælleskommunal digitaliseringsstrategi. Der er enighed om at afsætte 30 mio. kr. til strategien i 2016. Finansieringen optages på bloktilskudsaktstykket i 2016. Parterne vil i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017 drøfte finansiering fra 2017 og frem.

Forbedret kontrolindsats i kommunerne og Udbetaling Danmark

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne og Udbetaling Danmark kan realisere et betydeligt provenu som følge af et forbedret og mere effektivt samarbejde omkring snyd og fejludbetalinger i den nyetablerede dataenhed i Udbetaling Danmark. Regeringen og KL er enige om at have fokus på implementering af den samarbejdsaftale om dataenheden, som indgås mellem KL's og Udbetaling Danmarks bestyrelser.

Der er fortsat enighed om at fremme arbejdet med at understøtte mere korrekte udbetalinger og effektive sagsgange. Derfor igangsættes halvårslige effektmålinger af kontrolindsatsen i kommunerne og Udbetaling Danmark (kontroltrin 3), der kan indikere udvikling i myndighedernes arbejde med at kontrollere for fejludbetalinger og socialt snyd. Kommunerne og Udbetaling Danmark

taling Danmark indrapporterer data – første gang primo 2016. Der er endvidere enighed om, at kommunerne senest primo 2016 i lighed med Udbetaling Danmark udvikler indikatorer og igangsætter effektmåling, der kan indikere udvikling i myndighedernes arbejde med at kontrollere for fejludbetalinger og socialt snyd på kontroltrin 1 og 2. Arbejdet kan tage udgangspunkt i de 9 indikatorer, der allerede er identificeret, og skal tage højde for indførelsen af nye fagsystemer i kommunerne.

Sundheds-it

Landsdækkende udbredelse af telemedicin

Med afsæt i gode regionale og kommunale erfaringer er regeringen, KL og Danske Regioner enige en målsætning, der indebærer om at udbrede telemedicinsk hjemmemonitorering til borgere med KOL i hele landet inden udgangen af 2019.

Udbredelsen forankres i fem landsdelsprogrammer med deltagelse af region og kommuner, som med ophæng i sundhedsaftalerne har ansvaret for at sikre fremdrift og gevinstrealisering. Derudover etableres en fællesoffentlig porteføljestyregruppe, som bl.a. koordinerer de nationale forudsætningsprojekter og monitorerer udviklingen.

Der udmøntes 35,5 mio. kr. i 2016, 3,7 mio. kr. i 2017, 3,7 mio. kr. i 2018 og 4,1 mio. kr. i 2019 af de allerede reserverede statslige midler til udbredelse af telemedicin. Midlerne anvendes til at tilvejebringe de nødvendige centrale forudsætninger for den lokale udbredelse og til samlet porteføljestyring og monitorering af udbredelsen. Øvrige udgifter afholdes lokalt. Primo 2016 beregnes en business case for initiativet.

Samtidig igangsættes en klargøring af telemedicinsk infrastruktur frem mod maj 2016, hvilket bl.a. omfatter en modning af den nationale database for opsamling af hjemmemonitoreringsdata. Såfremt fremdriften i tilvejebringelsen af de centrale forudsætninger giver anledning hertil, vil den aftalte målsætning blive drøftet.

Fælles Medicinkort i kommunerne

Som følge af forsinket anvendelse af Fælles Medicinkort på sygehusene og i almen praksis er regeringen og KL enige om, at fristen for fuld kommunal anvendelse af FMK udskydes til udgangen af 2015. Desuden er parterne enige om, at der frem mod forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017 gennemføres en analyse af at udbrede FMK til kommunale bosteder og misbrugscentre.

Finansiering og governance

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at udgifter til drift og vedligehold af Fælles Medicinkort (FMK) og National Serviceplatform (NSP) udgør 48,5 mio.kr. i 2016, der finansieres med 15,4 mio. kr. fra kommunerne, 23,2 mio. kr. fra regionerne og 9,9 mio. kr. fra staten. Udgifterne vil med udgangspunkt i kendte forudsætninger kunne udgøre op til 51,1 mio. i 2017 og 53,6 mio.kr. i 2018. Endelige niveauer fastsættes i økonomiaftalerne efter indstilling fra den fællesoffentlige systemforvaltningsgruppe for drift af sundheds-it, jf. nedenfor.

Parterne er desuden enige om, at udgifter til videreudvikling af NSP i 2016 kan udgøre op til 3,0 mio.kr. Heraf forventes 2,6 mio. kr. anvendt til opfølgning på et review af NSP, jf. Aftale

om regionernes økonomi for 2015. For FMK kan udgifter til videreudvikling i 2016 udgøre op til 6,5 mio. kr.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at oprette en fællesoffentlig systemforvaltningsgruppe for drift, vedligehold og videreudvikling af fællesoffentlige sundheds-it løsninger. Regionerne varetager formandskab og sekretariatsbetjening. Gruppen har ophæng til den nationale bestyrelse for sundheds-it, som den afrapporterer til halvårligt. Samtidig nedlægges den fællesoffentlige porteføljestyregruppe, jf. Aftale om regionernes økonomi for 2014. Fra 2017 har gruppen til opgave at fastsætte videreudviklingsaktiviteter på FMK og NSP på baggrund af roadmaps. Udgifter hertil fordeles som udgangspunkt med 50, 30 og 20 pct. til henholdsvis regionerne, kommunerne og staten, som faktureres hos parterne.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at der inden udgangen af 2015 skal ske en tilpasning af indikatorsættet for udbredelse, anvendelser og effekt af sundheds-it, så det samlet set giver et strategisk relevant og retvisende billede af it-understøttelsen af centrale arbejdsgange og opgaver i sundhedsvæsenet.

Bedre data på det kommunale sundhedsområde

Øget fokus på dokumentation af den kommunale sundhedsindsats er et centralt led i arbejdet med et effektivt og sammenhængende sundhedsvæsen. Kommunerne har de seneste år arbejdet med at forbedre datagrundlaget på det kommunale sundhedsområde.

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at fortsætte arbejdet med at styrke datagrundlaget og følge op på økonomiaftalen for 2014 om, at alle kommuner inden udgangen af 2017 skal have implementeret Fælles Sprog III. Parterne er enige om, at man på baggrund af Fælles Sprog III projektet skal kortlægge mulighederne for kobling af kommunale data, som kan understøtte et sammenhængende sundhedsvæsen på tværs af sektorer. Kortlægningen vil ske i sammenhæng med Sundhedsdataprogrammet og skal danne grundlag for det videre arbejde, der skal drøftes i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2017.

Fortsat styrkelse af it i folkeskolen

Erfaringerne fra den hidtidige udmøntning af indsatsen for it i folkeskolen og den igangværende etablering af brugerportalinitiativet peger på, at der er skabt gode rammer for skolernes anvendelse af it.

Parterne er i den forbindelse enige om, at der fortsat er behov for fokus på tilstrækkelige rammevilkår for effektiv anvendelse af it i folkeskolen, herunder det igangværende Brugerportalinitiativ. I den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016-2020 fremgår det i forlængelse heraf, at kommunerne løbende vil tilpasse skolernes it-infrastruktur til voksende behov. KL vil som led heri primo 2016 gennemføre en undersøgelse på landets folkeskoler af evt. udfordringer ved infrastrukturen med udgangspunkt i brugernes oplevelse. Undersøgelsens metode og resultater drøftes med Styregruppen for it i folkeskolen.